

LAUDATIO

Domnul Academician Basarab Nicolescu este fizician, filosof și scriitor francez de origine română. S-a născut la 25 martie 1942 în Ploiești. A urmat studiile liceale la Liceul "I.L.Caragiale" din orașul natal și Facultatea de Fizică la Universitatea din București. În 1964 își susține lucrarea de licență cu tema: "Teoria câmpurilor și particulelor elementare", iar în 1965 lucrarea de diplomă cu tema: "Câmpurile Yang-Mills și autointeracțiunea câmpurilor vectoriale". După absolvirea facultății ca șef de promoție, își continuă activitatea ca asistent la Facultatea de Fizică.

În anul 1968 obține o bursă din partea Guvernului Francez și pleacă la Universitatea Paris 6.

- 1969-1970 - bursier "Joliot-Curie" al Comisariatului pentru Energie Atomică, la Universitatea Paris 6;

- 1970 - intră ca fizician teoretician la Centrul Național pentru Cercetare Științifică, Laboratorul de fizică nucleară și energii înalte al Universității Paris 6;

- 1972 - își susține teza de doctorat ès-Sciences, la Universitatea Paris 6, cu tema: "Contribuții la studiul teoretic al difuziei pion-nucleon".

- 1976 - 1977 este cercetător invitat la Lawrence Berkeley Laboratory și Brown University din SUA, iar în 1979 Senior Visiting Scientist la Universitatea din Londra.

În 1973 a introdus conceptul de Odderon, care, a deschis un nou domeniu de cercetare în fizica interacțiilor tari.

A a elaborat peste 150 lucrări științifice de specialitate, care, au fost publicate în reviste internaționale de mare prestigiu.

Personalitate complexă, cunoscut și recunoscut pe plan mondial, profesorul Basarab Nicolescu a pus bazele metodologiei transdisciplinarității, o nouă manieră de a aborda cunoașterea într-o fază de globalizare a planetei.

Este președinte fondator al Centrului Internațional de Cercetări și Studii Transdisciplinare (CIRET, 1987), Paris. Centrul reunește peste 150 de cercetători în domeniul transdisciplinarității, din 30 de țări.

A inițiat organizarea Primului Congres Mondial al Transdisciplinarității, care, a avut loc la Convento da Arrabida, Portugalia (1994). Împreună cu Lima de Freitas și Edgar Morin a redactat Carta Transdisciplinarității, care a fost aprobată de către participanții la congres.

Împreună cu Rene Berger, este cofondator al Grupului pentru Reflecții Transdisciplinare din cadrul UNESCO (1991).

În 1996 a pus bazele Colecției “Transdisciplinaritate” în cadrul editurii Rocher din Monaco, fiind directorul acestei colecții. Este fondatorul și directorul Colecției “Romanii din Paris”, în cadrul editurii OXUS, Paris (2003) și al Colecției “Știință și Religie” de la editura Curtea Veche din București (2006).

În perioada 1995-1997 a inițiat și coordonat proiectul: CIRET-UNESCO cu tema: "Evoluția transdisciplinară a universităților".

Prestigiul de care se bucură Prof. Basarab Nicolescu este confirmat și de invitațiile primite din parte unor universități și forumuri științifice internaționale pentru a ține cursuri și conferințe:

- 1996-2002 - profesor la Școala Superioară de Studii Politice RANDA, Barcelona, Spania;

- 1998 - Membru al Consiliului Academic Internațional al Institutului pentru Gândire Complexă, Universitatea Salvador, Buenos Aires, Argentina;

- 2000 - A fost propus candidat pentru postul de Director General Adjunct pentru Știință, în cadrul UNESCO. Propunerea a fost făcută de Guvernul României, cu susținerea Franței și a Organizației Internaționale pentru Francofonie. Postul a fost atribuit în cele din urmă reprezentantului Germaniei;

- 2000-2001 - Profesor invitat la Universitatea din Gerona, Spania;

- 2000-2002 - Membru al Grupului de lucru ”Implicațiile filosofice ale științei contemporane”, Academia de Științe Morale și Politice din Franța.

O altă mărturie a recunoașterii meritelor sale profesionale o constituie invitația ca expert extern, la sesiunea anuală a Academiei Pontificale de Știință (1992), unde participă alături de Papa Ioan-Paul al II-lea la ședința de închidere a Procesului Galileo Galilei.

Diplomele, medaliile și titlurile onorifice acordate la nivel național și internațional deopotrivă, sunt alte dovezi ale recunoașterii valorii operei Prof. Basarab Nicolescu:

- 1959 - Medalia de aur la prima olimpiadă internațională de matematică, Brașov, România;

- 1986 - Medalia de argint a Academiei Franceze pentru cartea *Nous, la particule et le monde*;

- 1992 - Premiul Benjamin Franklin pentru cea mai bună carte de istoria științei - SUA, pentru cartea *Science, Meaning and Evolution - The Cosmology of Jakob Boehme*;

- 1993 - Premiul Uniunii Scriitorilor din România, pentru aceeași carte în traducere în limba română;

- 2000 - este decorat cu Ordinul Național "Serviciul credincios" în grad de Mare Ofițer;

- 2001 - este ales Membru de Onoare al Academiei Române;

- 2007 - într-o ceremonie care a avut loc la Atena în prezența Președintelui Republicii Elene și a numeroaselor alte personalități din lumea politică, culturală și academică, a primit distincția acordată de "Inter-Balkan Cultural Association-Riga's Charta" personalităților din diasporă a căror activitate constituie un simbol al punților între țările balcanice.

În ultimii ani, Prof. Basarab Nicolescu este tot mai des prezent în țară, implicându-se în viața științifică și culturală la nivel național:

- 2000 - Doctor Honoris Causa al Universității "Alexandru Ioan Cuza" din Iași;

- 2004 - Cetățean de Onoare al orașului Ploiești; Marele Premiu *Opera Omnia* al Festivalului Internațional Lucian Blaga, Paris/Cluj-Napoca; Cooptat membru fondator al Societății Internaționale pentru Știință și Religie; Membru al Comitetului Director al Fundației Naționale pentru Știință și Artă.

- 2006 - Cetățean de Onoare al orașului Iași; Premiul *Opera Omnia* al Festivalului Internațional Nichita Stănescu, Ploiești, România. Este numit Profesor la Universitatea Babeș Bolyai din Cluj, Facultatea de Studii Europene.

- 2008 - Premiul de Excelență "Convorbiri literare", Iași.

Din decembrie 2004, domnul academician este o prezență constantă în municipiul Cluj-Napoca, unde, a pus bazele unui Pol de Cercetări Transdisciplinare și conduce teze de doctorat în filosofie, opțiune "transdisciplinaritate".

Implicarea sa în viața științifică și culturală a Clujului este apreciată și prin acordarea titlului de Cetățean de Onoare al municipiului Cluj-Napoca (aprilie 2007). Acum o săptămână, domnul Basarab Nicolescu a fundat și a acceptat să dirijeze o nouă colecție la editura Dacia din Cluj "Memoria exilului - Restituiri culturale".

L-am cunoscut pe domnul academician din cărțile și lucrările domniei sale. Cărțile: *Transdisciplinaritatea, manifest, Noi, particula și lumea* sau *Rădăcinile libertății*, traduse în limba română și publicate la editurile Polirom, Curtea Veche și Junimea sunt de referință pentru doctoranzii mei. Studiind cartea *Transdisciplinaritatea-Manifest* am hotărât să-i scriu domnului academician și i-am propus ca temă de cercetare *Mecatronica - mediu educațional pentru dezvoltarea gândirii integratoare și promovarea transdisciplinarității*. Mi-a răspuns imediat și prin prezența sa la Cluj în martie 2007, cu ocazia cursurilor de "Metodologia cercetării în științe exacte și științe umane - Transdisciplinaritatea", la Scoala doctorală-Paradigma Europeană a Prof. Andrei Marga, a fost posibilă întâlnirea directă. Am participat la cursurile domniei sale, am avut onoarea să țin și un seminar, ne-a vizitat catedra și o ședință de aplicații cu studenții s-a desfășurat în laboratoarele catedrei de Mecatronică.

În acest cadru am identificat multiple posibilități de colaborare, în domeniile cercetare și educațional, inclusiv elaborarea unor teze de doctorat în cotutelă.

Am convingerea că Polul de Cercetări Transdisciplinare de la Cluj se va lărgi și va câștiga în pragmatism prin adăugarea componentei tehnologice.

Am participat în decembrie 2007, la Paris, la Seminarul jubiliar al CIRET-ului. Seminarul a marcat jubileul de 20 de ani de la înființarea Centrului. Am fost impresionat de atmosfera și starea de spirit a participanților. Am înțeles de ce filosoful Michel Camus, coautor al cărții *Rădăcinile libertății* spunea: "Văd în transdisciplinaritate marea cotitură a secolului 21". Sigur această mare cotitură va

fi posibilă dacă abordările în educație vor facilita înțelegerea și promovarea transdisciplinarității. Mecatronica asigură cadrul abordărilor conceptuale, metodele și instrumentele de operare, pe toate treptele procesului educațional, pentru atingerea acestor obiective.

Prin decernarea titlului de Doctor Honoris Causa, domnul academician devine membru de onoare al stafului Universității Tehnice din Cluj-Napoca și, în particular, a Catedrei de Mecatronică. În urma evaluării instituționale din 2007, evaluare realizată de către ARACIS, Universitatea Tehnică s-a clasat pe primul loc. Acest rezultat a fost posibil și datorită faptului că în universitate există multe echipe de cercetare care sunt în postura de lideri naționali în domeniile specifice. Catedra noastră este recunoscută ca lider național în domeniul mecatronicii. Prin cooptarea domnului academician în echipa noastră, nutresc speranța că, dacă Parisul este locația pentru CIRET, în scurt timp și prin girul Domniei sale, municipiul Cluj-Napoca, poate deveni Centru Național de Educație pentru Integrare.

În acest moment de sărbătoare, se cuvine să-l felicităm pe domnul academician pentru înalta distincție acordată, să-i urăm multă sănătate și putere de muncă pentru a putea colabora rodnic, mulți ani de acum înainte.

Cluj-Napoca, 23 mai 2008

Prof. Dr. Ing. Vistrian Mătieș
Șeful catedrei Mecanisme, Mecanică fină și Mecatronică
Universitatea Tehnică din Cluj
România